17/12/2018

“Παγκοσμιοποίηση και Ταυτότητες”

/ Ενορίες

Στο πλαίσιο των εκδηλώσεων «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και σε συνεργασία με το Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Πειραιώς «Ανθρωπιστικές σπουδές και Βιώσιμη ανάπτυξη», την Παρασκευή 14 Δεκεμβρίου διοργανώθηκε μια Στρογγυλή Τράπεζα στην οποία συζητήθηκε το θέμα: «Παγκοσμιοποίηση και Ταυτότητες».

Η συζήτηση ήταν η τρίτη που διοργανώθηκε με το ίδιο θέμα στο πλαίσιο του προγράμματος.

Στη συζήτηση συμμετείχαν ο Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Χρυσόπουλος, Msc. Guglielmo Marconi University, Θεολόγος και Κοινωνιολόγος, που μίλησε με θέμα: «Όσο ζω, μαθαίνω» και ο κ. Σταμάτιος Ζούλας, M.Sc. Θεολογίας, Εκπαιδευτικός που μίλησε με θέμα: «Πνευματικότητα και Πρόσωπο».

Συντόνισε ο κ. Ευστράτιος Σπύρου, Υπεύθυνος Εκπαίδευσης Ανθρωπιστικών Σπουδών ΕΤΟΠΑ, του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Χρυσόπουλος

Όσο ζω μαθαίνω, έτσι είναι ο άνθρωπος, είπε στην εισαγωγή του ο π. Χρυσόστομος, σε σχέση με τον τίτλο της ομιλίας του. Η ανάγκη του ανθρώπου για εξερεύνηση έκανε την εμφάνιση της από την πρώτη στιγμή που υπήρξε, με πρώτο χώρο εξερεύνησης, τον παράδεισο.

«Πάντοτε ήθελε ο άνθρωπος να βρίσκει ευκαιρίες για μάθηση και βελτίωση των καταστάσεων του. Θεωρούσε ότι με την μόρφωση, θα μπορούσε να έχει μία άμυνα στην εκμετάλλευση και την αδικία.

Πάντοτε ήταν ανήσυχος. Παρακολουθούσε τις αλλαγές που συμβαίνουν γύρω του και προσπαθεί να τις αντιληφθεί, να τις αξιοποιήσει και να τις επικαιροποιήσει στη ζωή του».

Η δίψα για μάθηση φέρνει τη γνώση, συνέχισε ο π. Χρυσόστομος, εκείνη την πρόοδο και έρχεται η καταξίωση σε διάφορους τομείς.

Άλλαξαν οι εποχές και οι απαιτήσεις. Και το επίπεδο του ανθρώπου λόγω των σπουδών του, έκανε απαραίτητη την βελτίωση τους.

Σήμερα η αγορά της εργασίας απαιτεί όλο και περισσότερες τομές στο χώρο της μόρφωσης, διότι έτσι έρχεται η εξειδίκευση. Κι όταν ο άνθρωπος εξειδικεύεται γίνεται καλύτερος στον χώρο που ζει και εργάζεται. Έτσι συμβαδίζει με την πρόοδο του ανθρώπου, η μάθηση του.

Έχουμε δύο ειδών παιδείας, επεσήμανε. Την ακαδημαϊκή, εκείνη που παίρνει ο άνθρωπος από τα σχολεία, μέχρι τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Το άλλο είδος παιδείας είναι η θύραθεν παιδεία, που χαρακτηρίζεται από την ελευθερία των επιλογών. Η ενασχόληση τον ελεύθερο χρόνο μας, είναι μέσα στα πλαίσια αυτής της θύραθεν παιδείας.

Εδώ τίθεται το θέμα της δια βίου μάθησης, δηλαδή πόσο ο άνθρωπος μαθαίνει, όσο ζει. Κι έρχεται να συμπληρώσει την όποια μόρφωση είχε ο άνθρωπος, να την διευρύνει και να προσφέρει καλύτερες συνθήκες ζωής και εργασίας.

Η δια βίου μάθηση, είναι εκείνη η εκπαίδευση που αναφέρεται σε μία φιλοσοφική αντίληψη σύμφωνα με την οποία η εκπαίδευση θεωρείται ως μία μακροχρόνια διαδικασία, που ξεκινάει από την γέννηση του ανθρώπου και συνεχίζει σε όλη την διάρκεια της ζωής του.

«Ο όρος καλύπτει όλους τους τύπους και τα είδη εκπαίδευσης. Στη σύγχρονη κοινωνία, η αύξηση των γνώσεων γίνεται με πολύ γρήγορους ρυθμούς και οι απαιτήσεις της αγοράς εργασίας συνεχώς αλλάζουν.

Συνεπώς η επιμόρφωση και η συμπληρωματική εκπαίδευση αποτελούν μια διαρκή προτεραιότητα.

Η δια βίου μάθηση συμβάλει ώστε τα άτομα να γίνονται ενεργοί πολίτες, με ότι αυτό συνεπάγεται για τα οφέλη μιας κοινωνίας».

Σταμάτιος Ζούλας

«Πνευματικότητα και Πρόσωπο», ήταν το θέμα της επόμενης παρουσίασης. Τα τελευταία χρόνια, επεσήμανε ο κ. Ζούλας, γίνεται συχνά λόγος για τη διαφορά, που υπάρχει ανάμεσα στις έννοιες «πρόσωπο» και «άτομο». Η αφετηρία της συζήτησης, βρίσκεται σε γνωστά φιλοσοφικά ρεύματα της εποχής μας.

Σχεδόν πριν από δεκαπέντε αιώνες, η ορθόδοξη θεολογική σκέψη, διαπίστωσε τη διαφορά αυτή και με αφετηρία τη διάκριση των θείων προσώπων της Αγίας Τριάδας, προσδιόρισε ως ανθρώπινο πρόσωπο, την ξεχωριστή και επώνυμη υπόσταση, αντίθετα από το ανώνυμο φυσικό άτομο.

«Το άτομο δεν είναι παρά μια μονάδα του είδους, από το οποίο προέρχεται και στο οποίο ανήκει, από τη γέννησης ως το θάνατο. Η νομοτελειακή αυτή εξάρτηση, φανερώνει την υποταγή του ατόμου στην απρόσωπη συλλογική αναγκαιότητα, που υπαγορεύεται βασικά από τους νόμους της φύσης.

Το πρόσωπο, αντίθετα, είναι μια ενότητα ψυχοπνευματικών στοιχείων, που βρίσκονται πάνω από κάθε φυσιοκρατική ή βιολογική αναγκαιότητα».

Το πρόσωπο είναι μια απόλυτη αξία, είναι πραγματική υπόσταση, είναι η εικόνα του Θεού μέσα στον άνθρωπο. Είναι εκείνο το ξεχωριστό κάτι, που σε μια ασύλληπτη πολυμορφία, συνθέτει την ανεπανάληπτη ιδιαιτερότητα του κάθε ανθρώπου.

Έτσι, συνέχισε, είναι αδύνατο, σε ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία, να βρεθεί για το οποιοδήποτε πρόσωπο, ένα ακριβές αντίγραφο.

Άνθρωπος και Θεός, είναι δύο πόλοι, που η συνάντηση τους δημιουργεί την πνευματικότητα. Στην συνάντηση αυτή δεν υπάρχει καταναγκασμός, αφού ο άνθρωπος είναι πάντοτε ελεύθερος ν’ αμφιβάλει όχι μόνο για την πνευματικότητα, αλλά και για τον ίδιο το Θεό. Έτσι, χαρακτηριστικό της πνευματικότητας είναι η

ελευθερία.

«Η πνευματικότητα είναι επικοινωνία με τον Θεό, που δεν είναι ένα ανώτατο ον, αλλά Πνεύμα. Κι ο Θεός ως Πνεύμα, απευθύνεται στην πνευματική εμπειρία και υπόσταση του ανθρώπου, στο πρόσωπο.

Η πνευματικότητα για να εκδηλωθεί, χρειάζεται πνευματικό κίνητρο και τέτοιο είναι μόνον η πίστη. Η πίστη είναι μια ελεύθερη πνευματική εμπειρία, που γεννιέται στον άνθρωπο, όταν βεβαιωθεί για τον λόγο της ύπαρξης του και της ύπαρξης του Θεού».

Η ύπαρξη όμως του ανθρώπου είναι αναπόσπαστα δεμένη με την ύπαρξη του Θεού, σε σημείο που όταν βεβαιωθούμε για τη μία, είμαστε βέβαιοι και για την άλλη.

Η ύπαρξη του ανθρώπου, εκπροσωπεί την συγκλονιστικότερη μαρτυρία της ύπαρξης του Θεού, γιατί όσο κι αν ο άνθρωπος παραμόρφωσε τον εαυτό του, δεν παύει να είναι εικόνα του Θεού, και ως εικόνα φέρει μέσα του, όλα τα στοιχεία του πρωτοτύπου.

Το ανικανοποίητο του ανθρώπου μπροστά στο τέλειο, η στροφή του στο άπειρο, η δίψα της δημιουργίας και της γνώσης, η αγωνία για τη διερεύνηση του μέλλοντος και του αγνώστου, είναι η εκδήλωση του θείου μέσα στον άνθρωπο. Είναι η μαρτυρία του ανθρώπου, για την ύπαρξη του Θεού.

Όπως παρατήρησε ο κ. Ζούλας, η παραθεώρηση της πνευματικής υπόστασης του ανθρώπου, που σφυρηλατήθηκε ανάμεσα στον ιστορικό υλισμό και τον καπιταλισμό, γέννησε όχι απλώς τον τύπο ενός νέου ανθρώπου, αλλά ένα τέρας που είναι προσανατολισμένο στην παραγωγή, στη χρησιμότητα, στην αναγκαιότητα, στη σκοπιμότητα.

Έπαψε από καιρό να είναι πρόσωπο και είναι άτομο με την βιολογική σημασία. Κάτι μεταξύ ανθρώπου και ζώου.

Χρειάζεται λοιπόν επιστροφή στην πηγή της ζωής, τόνισε, επικοινωνία με τον Θεό της αγάπης, στροφή της εικόνας στο πρωτότυπο. Μόνο με μια τέτοια σχέση είναι δυνατή η αποκατάσταση της τάξης που διασαλεύτηκε.

Χρειάζεται ένα μεταφυσικό πεδίο που να προσφέρει δυνατότητα λογικής και υπερλογικής ζωής στον άλογο και παράλογο σύγχρονο άνθρωπο.

Το πλαίσιο αυτό είναι η Εκκλησία, ο λαός του Θεού. Οι στρατιές των αγίων και των μαρτύρων, που πίστεψαν και λάτρεψαν το Θεό της αγάπης.

Ο πνευματικός άνθρωπος έχει χιούμορ, σημείωσε λίγο πριν ολοκληρώσει. Είναι πηγαίος, πρωτότυπος, εμπνευσμένος, έξυπνος, άμεσος, ευγενής, προοδευτικός, απαλλαγμένος από αγκυλώσεις.

«Δεν φοβάται, είναι ελεύθερος, αγωνιστής, δραστήριος. Έχει πλούτο μέσα του και τον χαρίζει ομορφαίνοντας την ζωή των άλλων.

Η πνευματικότητα είναι αποτέλεσμα της ανάγκης του ανθρώπου για ολοκλήρωση και αναζήτηση νοήματος και σκοπού της ύπαρξης του.

Ολοένα και περισσότερες επιστημονικές έρευνες συνδέουν την πνευματικότητα, με πιο υγιείς κοινωνικές συμπεριφορές και καλύτερη σωματική και ψυχική υγεία.

Η πνευματικότητα καθιστά πραγματικά τον άνθρωπο, πρόσωπο».

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου
Λεζάντα: Από αριστερά: κ. Ευστράτιος Σπύρου, π. Χρυσόστομος Χρυσόπουλος, Σταμάτιος Ζούλας